

hører Handlingen at være Tyveri, og saa gjør Selvopholdelsesdriften sig gjældende paa en saadan Maade, at Handlingen taber sin kriminelle Karakter. Der er fremdeles en anden Anvendelse, som vil være i de Herrers Erindring, fordi den indesholdes i en Lov, som for ikke længe siden er behandlet heri Thinget, nemlig i Spørgsmaalet om Kvassalveri. Der vide de Herrer, som ere tilstede, at der fra Justitsministerens Side blev oplyst, at Domstolene ikke idømte Straf for Kvassalveri, naar den Paagjældende var tilkaldt, efter at den Syge var opgivet af Lægerne. Mon nu noget Medlem vil drage den Slutning, at, fordi Domstolene erkjende disse Nødstilfælde, existerer Begreberne om Tyveri og Kvassalveri slet ikke? Men det er dog den Slutning, som Forslagsstillerne gjøre, naar de ere tilbøjelige til at sige, at naar man vil indrømme Rigsretten Myndighed til at dømme om Folkethingets Handlinger, saa ophører Folkethingets Statsbevillingsret at eksistere. Men Statsbevillingsretten vil lige fuldt være tilstede, og Folkethinget bestaa i den Magtfuldkommenhed, som er tillagt det, lige saa vel som Tyveri vil vedblive at være til, fordi der er Undtagelsestilfælde, hvor den Paagjældende ikke kan straffes for Tyveri, og lige saa vel som der er Kvassalveri til, fordi der gives Nødstilfælde, hvor den Paagjældende ikke kan dømmes som Kvassalver. Saaledes som Begrebet om Nødstilfælde finder sin Anvendelse ved enhver Domstol, maa selvfølgelig ogsaa Begrebet om Nødstilfælde finde en udbredt Anvendelse med Hensyn til saadanne Domstole som Rigsretten. Det har netop været Meningen — og derfor er Rigsretten bleven sammensat ikke blot af juridiske, men ogsaa af politiske Elementer, — at saadanne Overveielser skulde komme til deres Ret. De ærede Herrer have ogsaa erkjendt, at der maatte siges at være saadanne Nødstilfælde, hvor det vilde være urigtigt, at de Paagjældende bleve dømt. De have anført det Tilfælde, at Landet blev besat af Fjenden, saaledes at Finantsloven ikke paa sædvanlig Maade, lod sig tilveiebringe. Deri have de Herrer jo vistnok set fuldkommen rigtigt, men det er let at se, at dette ikke er det eneste Exempel paa Nødstilstand, men at der med Lethed kan tænkes andre, hvor ogsaa det Spørgsmaal maa komme under Overveielse, om ikke Ministrene bør fritages for Ansvar for deres Handlinger under slige Omstændigheder. Som saadanne konstitutionelle Nødstilfælde maa man nævne dem, hvor Statsmaskineriet er ifærd med at gaa itaa, fordi der kommer Konflikter mellem de forskjellige Faktorer, der udgjøre Lovgivningsmagten. Der kunde tænkes det Tilfælde, at Rigsdagen vilde angribe de kongelige Prærogativer, at Rigsdagen f. Ex. vilde sige, at den selv vilde bestemme sin Varighed og vilde indrette sig saaledes, at det vilde være vanskeligt eller saa at sige umuligt at anvende Grundlovens § 19, eller at Rigsdagen vilde optræde paa en

saadan Maade, at den vilde gjøre Kongens Oplosningsret illusorisk. Eller man kan tænke sig, at en normal Finantslov paa Grund af Uoverensstemmelse mellem Thingene ikke kan tilveiebringes; saa opstaar det Spørgsmaal, hvad der skal ske i saadanne Tilfælde. I den Henseende skal jeg henvisse til, at denne Overveielse allerede tidligere har fundet Sted i det danske Folkething, nemlig den Gang der her i Thinget blev behandlet om den provisoriske Finantslov af 12te Mai 1853. Jeg skal gjenkalde i de Herrers Erindring, hvorledes Forholdene stillede sig i 1853. Rigsdagen kunde ikke blive enig om Finantsloven i rette Tid, og der blev derfor forelagt Rigsdagen og af Rigsdagen vedtaget en foreløbig Indtægts- og Udgiftsbevilling, som udkom under 28de Marts 1853, men saaledes indrettet, at Loven ophørte at være gyldig med den 31te Mai samme Aar. Folkethinget blev opløst den 19de April 1853 og efter den 31te Mai forelaa der saaledes ikke nogen af Rigsdagen vedtagen Finantslov, ifølge hvilken Skatter kunde opkræves. Der blev da givet en provisorisk Finantslov af 12te Mai 1853, som udkom ifølge Grundlovens § 25 under Paaberaabelse af denne. Det var den Finantslov, som derefter kom til Forhandling i Folkethinget. Under denne Forhandling blev det omtalt af en Taler, at han for sit Vedkommende havde stemt for at indskrænke Indtægts- og Udgiftsbevillingens Gyldighed til 31te Mai 1853, fordi han ikke puffedes flere Oplysninger, og fordi han vilde søge at forebygge, at Kongen opløste anden Gang, saaledes som det fandt Sted i det omtalte Aar. Dette gav Anledning til en Udtalelse af Oberst Eschering, som jeg med den ærede Formands Tilladelse skal oplæse. Oberst Eschering udtalte, Folkethingstidende, 4de Session 1853, Spalte 179: „Førend jeg gaar ind paa Forhandlingen, saa vilde jeg forsiikre mig, om jeg ikke hørte rigtigt, da jeg hørte den sidste ærede Taler sige, at han havde understøttet det daværende Medlem for Maribo i hans Forslag til at begrænse den foreløbige Lov til 31te Mai, for derved at hindre Gjentagelse af Oplosningen (Lindberg: Ja, det var min Mening). Han har altsaa vidst, hvad han gjorde; han har villet begrænse det kongelige Prærogativ; det er den Veie, som det ærede Medlem gaar, naar han vil skaffe Fred og Uoverensstemmelse tilveie i Landet. Det vil jeg bede de ærede Medlemmer bemærke, det er Veien, man gaar; man søger ad Omveie at begrænse de vigtigste kongelige Prærogativer, og naar man saa har været nødt til at benytte disse Prærogativer, og nu have vi set, at det var heldigt de bleve benyttede, saa klager man over de Midler, der have maattet anvendes for at benytte dem.“ Fremdeles siger han videre, Spalte 181: „Kunde og burde Ministeriet ikke, ligesoverfor en saa halstarrig Modstand i Rigsdagen, efter 2den Behandling have fremlagt Forslag til en Lov, som